

ילקוט

חומר ספרותי-הנוצי לחגים ומועדים

ולבעיות החנוך הציוני בבית - הספר והנועות-הגניער

1951 / 18 / אפריל

ארליאון - ברור-הייל

יוסף טרומפלדור

אין דבר, טוב למות בעד ארצנו!

אור התשיה

ומועצת המורים למען החקלאי

חברת א'

הלשכה הארנית של הקון הקימת
לישראל בברזיל

TRAÇOS BIOGRAFICOS de IOSEF TRUMPELDOR

Iossef Trumpeldor nasceu em 1880. Seu pai serviu no exército do Tzar Nicolai durante vinte e cinco anos. Sua mãe falava com os filhos sómente em Russo, nunca lhes tendo ensinado algo sobre judaísmo. Também as outras famílias de Piatigorsk, sua cidade natal, eram completamente assimiladas.

Ao tentar para o ginásio, choca-se Trumpeldor contra fortes obstáculos, que são as leis referentes aos estudantes judeus, sendo a principal o "numerus clausus". Vendo Trumpeldor estas dificuldades, procura dedicar-se ao estudo da História Judaica e resolve tomar parte ativa no movimento sionista daquela época. Fundada em Piatigorsk uma organização sionista e torna-se seu líder.

Em 1902, ingressa Trumpeldor no exército russo. Em 1903, parte para o Oriente na luta contra o Japão. Nesta guerra, sobressai Trumpeldor pelos seus atos de bravura e é promovido a oficial, apesar de que na Russia era terminantemente vedado a judeus o acesso ao oficialato. Em 1904, ainda na guerra Russo-Japonesa, perdeu Trumpeldor seu braço esquerdo. Dão-lhe baixa, mas ele não aceita e continua no campo de batalha. Finalmente cai nas mãos dos japonenses e torna-se seu prisioneiro, passando um ano no cárcere. Nesta ocasião cria Trumpeldor mais uma organização sionista e escolhe onze dentre os seus companheiros, os quais se acham presos juntamente com ele, para logo após a guerra, assim que adquirirem a liberdade, partirem para Eretz Israel.

Em 1910, parte "Shatz" para Eretz Israel. Trumpeldor escolhe então 13 chaverim, com os quais pretende formar a primeira colonia comunal em Eretz Israel, retorna Shatz a Rússia para organizar o primeiro grupo de Chalutzim que queiram partir para Eretz e lá formar a primeira colonia comunal.

Em 24 de Agosto de 1911, realiza-se na

Rumânia uma pequena reunião de 7 chaverim com a finalidade de se fundar uma colonia comunal. Enquanto isso Iossef Trumpeldor estuda o idioma hebraico, organiza os chaverim e em 1912 parte juntamente com 10 deles para Eretz Israel. Estabelece-se em Dgania e dedica-se exclusivamente aos trabalhos agrícolas. Em 1913, parte Trumpeldor para Viena tomando parte no 11º Congresso Sionista e de lá é volta para a Rússia com a finalidade de arregimentar chalutzim. Após um curto período, volta Trumpeldor para Eretz Israel e continua seus trabalhos agrícolas em Dgania.

Em 1914 deflagra-se a primeira guerra mundial. Os habitantes judeus de Eretz são obrigados a abandonar o país. O governo turco intima os judeus a aceitarem a cidadania turca ou abandonarem o país. Não havendo outra alternativa, os chaverim de Dgania aceitam a cidadania turca. Porém, Trumpeldor abandona o país e parte para Alexandria. Em seguida dedica-se Trumpeldor na criação de uma "Legião Judaica" com a finalidade de conquistar Eretz Israel para os judeus. Trava conhecimento com Viadimir Jabotinski e os dois se interessam em formar a "Legião Judaica".

Após longas negociações com a Grã Bretanha o governo inglês concorda com a formação de um "regimento auxiliar", que tem por finalidade levar mulas para a linha de combate. Jabotinski recusa-se a aceitar esta proposta. Porém Trumpeldor que acreditava ser este o primeiro passo para alcançar a sua finalidade, aceitou o comando deste "corpo auxiliar". Este corpo evidenciou-se bastante durante a guerra em Galipoli. Existe um diário de Trumpeldor referente as atividades deste corpo, durante a guerra, em todas as suas minúcias. Dão-se fortes divergências entre ele e o comandante britânico devido o antisemitismo reinante contra os soldados judeus.

De outro lado, porém, recebem os soldados judeus grandes elogios dos generais britânicos, pelos seus atos de bravura. Ao ser Trumpeldor enviado para Alexandria com a finalidade de organizar um novo corpo, os soldados judeus se revoltam contra este ato do governo britânico, por pensarem que com isto tencionavam afastá-lo deles definitivamente. Os soldados judeus organizam então um "Tanit tzibur" com a finalidade de não deixá-lo partir. Durante os combates que se sucedem, Trumpeldor é ferido; em seguida enviam-no para um hospital onde é operado; após alguns tempos de repouso, volta Trumpeldor a atividade. Porém tempos depois, o regimento dos soldados judeus é dissolvido por diversos motivos.

Em 1917, estoura a revolução russa. Trumpeldor parte para a Rússia onde pretende formar legiões judias com a finalidade de empreender a conquista de Eretz para o povo judeu. Nesta ocasião consegue fundar uma legião de soldados judeus. No interim, sucede-se a revolução bolchevista. Dão-lhe então a permissão de fundar um batalhão judeu, porém não com a finalidade de dirigí-lo a Eretz, mas para garantir os judeus russos contra qualquer eventualidade. Porém o batalhão dissolve-se logo e Trumpeldor funda o movimento chalutziano. Este movimento espalhou-se logo por todas as partes e houve a necessidade de firmá-lo. Trumpeldor organiza então a primeira conferência chalutziana e é escolhido como enviado da conferência para Eretz Israel.

Em 1919, após grandes dificuldades, consegue Trumpeldor partir para Constantinopla. Ali ele encontra-se com um grupo de chaverim que a custo de muito sacrifício, conseguiram partir da Rússia e chegar até lá. Em seguida parte Trumpeldor para Eretz Israel, ao chegar, vê que tudo continua na mesma. Em Eretz, continuava a tremenda luta pela primazia, entre as duas organizações trabalhistas lá existentes; a "Achdut Avodá" e "Hapoel Hatzair". Trumpeldor procura pacificá-las. Dirige um apelo a ambas no sentido de se unirem e formarem uma só organização trabalhista. Este apelo

obtem o devido sucesso com a unificação das duas organizações.

Naquela época sucederam-se as escaramuças entre beduinos e árabes cristãos. Os Francês não conseguiram dominar todos os pontos do norte do país, ficando grande parte deste território completamente abandonado. Justamente neste território se encontravam localizadas as colônias judias: Metula, Kfar Guiladi, Tel-Chai e Chamra. Nesta época deu-se o início dos ataques contra as colônias judias. Os bando armados de beduinos, surgidos do deserto da Arábia após a guerra, com a única finalidade de roubar e saquear atacavam a estas pequeninas e indefesas colônias.

Chamra, foi liquidada logo no início dos acontecimentos, devido a sua péssima situação e a falta de meios de defesa. Os assaltantes incendiaram-na, destruindo-a completamente. A colônia de Metula foi abandonada pelos seus próprios colonos. Apenas as duas colônias restantes: Kfar Guiladi e Tel-Chai, decidiram defender-se. Os trabalhadores destas duas colônias resolveram não abandoná-las, pois muito suor e trabalho elas haviam custado e portanto não renunciariam de forma alguma. Os bandos árabes tinham perfeito conhecimento desta resolução e no princípio evitavam o mais que podiam passar pelas mesmas.

Antes de mais nada, sentia-se o grande perigo que se aproximava e Trumpeldor resolveu organizar a defesa de Tel-Chai e Kfar Guiladi. A comunicação com o ishv, tornava-se cada vez mais difícil, começaram a faltar os gêneros de primeira necessidade, faltavam braços e armas. Então Trumpeldor pede auxílio ao Ishuv, envia "shelichim" e pede ajuda pela imprensa. Nesta ocasião, trabalhadores e estudantes do "Ginásio Herzlia" atendem ao seu apelo e conseguem chegar a Tel-Chai. Vladimir Jabotinski opõe-se ao envio de auxílio para Tel-Chai e Kfar Guiladi, Jabotinski declara na reunião do "Vaad Hatzirim" o então Executivo Sionista, o seguinte: "Eu vos peço como amigo que digam aqueles jovens, toda a verdade amarga. Eu vos di-

A PRIMEIRA COMUNICAÇÃO FUNEBRE

התאחדות ציונית-סוציאלית של פועלי איי אחוות-העכורה.

קונטרס

לייעוזו, שיחות ומחפחים.

כת.

זכור עם ישראל את הנשות הטהורות של בניו ובנותיו

שניואר שפושניק

אהרן שֵר

דבורה דראבלר

בנימן מונטער

שרף

שרה ציזיק

טוקר

יוסף טרוםפלדור

תנאים ותאיסיים, אנשי העכורה והשלום, אשר חלכו טהורי
הטהורת ווחרפו נפשם על כבוד ישראל ועל אדמות ישראל.

יכול ישראל ויתברך בוראו ויאבל על זו - חוליות
וחסודת - הנכורה וקדושת - הרצון וספירות - הנפש אשר נספו
בטענה חכברה.

אל ישקט ואל ינחם ואל יפוג האבל עד בא יום בו ישוב
ישראל ונאל ארטחו חשורה.

הודעת-אבל ראשונה. הדברים נכתבו בידי ב. גאנלסון

ברכתנו:

למורי ותלמידי בתויה הספר העברים בברזיל בקשר עם התדי
חרשות פועלת מועצת המורים למען הקרון היקמת —
ברכת חברים לעובדה —

הצליחו!

וזיו שותפים נאמנים לMapView גאות אדמת ישראל ועם ישראלי!
הדרקטוריון של הקרון היקמת לישראל
בברזיל

דברי-פתחה

מועצת-מורים למען הקרון היקמת, שהיתה משאת נפשם של
טובי הטרויים השברים בברזיל ושהסרוגה היה מושגש כל כרך בעבוּר
ריה החנוכית בבית הספר העברי, הבסה סוף סוף לרבר של ממש
אורגנה מחדש מועצת המורים אחורי לבטים רבים ועכשו שומת
עליה להנשים את המשימות הרבות שהמורים הטילו על שפתה.

פעלהו החנוכית של המורה העברי מהות חלק פעיל בעשי
קנות הצבודיות הלכתי תמיד שלובת-זרוע עם שבולת התהוויה. המרי
ריה העברי באופנים שונים ובוחדמנויות שונות, נשבע אמונה
אל העובדה המעשית למען גאות הקראן, תוך שתוף פעולה עם
ଓଡ଼୍ଯାହରୋଧକ୍ଷମତ ଓ ଉଦ୍‌ଯୋଗରେ ହରଦରତ ହୁଏ ନାଲ୍ଲା ଏବଂ ଲବୋ ହିଲି
ଦିମ ଠର ଶଲମ ହର୍ଦୁଜୀ ଆଯୋଜି ଥହେନ୍ତି ଲମ୍ବରୋଟମ.

rei, o que é necessário dizer: possuímos uma única instituição e esta é a Legião. A Legião não existe, portanto devemos construir uma segunda, uma terceira e assim por diante, não há outro caminho; Digam portanto aos chaverim; voltem de lá e construam com o existente aqui".

Os representantes dos trabalhadores, como Berl Katzenelson e outros, fizeram forte oposição a Jabotinski e opinaram pelo auxílio imediato. Ussishkin declara nesta reunião: "A questão é se devemos defender estas localidades a custa de quaisquer sacrifícios, mesmo enviando dinheiro ou sacrificando pessoas e não abandonar estas posições já conquistadas, ou se devemos retroceder. É possível que devido a diversos motivos seja mais razoável renunciarmos a luta neste momento. Porém, além destes motivos, possuímos também sentimentos, e eles nos dizem: aqui é o nosso lugar. Estão nos atacando, é preciso que lhes mostremos que não nos devem atacar sem motivo. Esta luta entre a razão e o sentimento, acompanham-me desde o primeiro instante. Para mim esta questão está perfeitamente esclarecida. Trata-se de uma nova página na história do sionismo. Esta não é a Haganá dos tempos do Hashomer no Galil e Ieudá. Esta Haganá possui um outro significado. Eu tomei a responsabilidade, muito antes de ouvir a vossa opinião, de decidir que: nós não abandonaremos estas localidades".

O auxílio foi bem pequeno, mas Trumpeldor forja destas pessoas um grupo de heróis. Após rechaçar alguns ataques árabes, resolvem os defensores reconquistar Metula. Após a reconquista de Metula, os chalutzim a reorganizam em uma semana.

Sucede-se um novo ataque no qual tomba Aron Sher. Trumpeldor solicita então um novo auxílio. Trumpeldor declara em seu novo apelo: "Uma nova geração, uma geração de filhos livres de Eretz Israel, acha-se aqui na fronteira pronta a derramar seu sangue em defesa da pátria, e lá no ishuv discutem sem cessar se devem ou não enviar o auxílio de que necessitamos. Chamra foi des-

truída, Metula está quasi que perdida. Tel-Chai e Kfar Guiladi, acham-se diante de um grande perigo. Quarenta almas jovens acham-se em perigo, continuarão vocês regateando para que o auxílio nos chegue tarde de mais?

O reforço de fato chegou tarde de mais. Em "Iud-Alef" Adar de 1920 deu-se o esperado ataque dos árabes. Trumpeldor almoçava em Kfar Guiladi. De repente ouviu-se um tiroteio do lado de Tel-Chai, Trumpeldor juntamente com mais nove chaverim dirigiram-se para lá. Em Tel-Chai encontra Trumpeldor um numeroso bando de árabes atacando a colônia, consegue abrir caminho e junta-se aos defensores que se acham a postos. Os beduínos exigiam que lhes fosse permitido vistoriar a colônia para se certificarem se não haviam francês em Tel-Chai. Trumpeldor permite que o chefe do bando junto com alguns outros façam a vistoria. De repente Debora Drachler grita por socorro, então Trumpeldor toma posição de combate e dá ordem de fogo, coloca-se na entrada da colônia para barrar a passagem dos beduínos, nisto ferem-no. Porém, ele não perde a calma, corre e dá novas ordens. Ferem-no pela segunda vez e em seguida é atingido por uma granada no estomago. Trumpeldor passa então o comando ao chaver Shnirson e lhe dá as últimas instruções. Alguns chaverim tentam levá-lo para o prédio da colônia, nesse interim Taker é morto e Jacobson tem a oportunidade de levar Trumpeldor para dentro da casa. Trumpeldor acalma-os e diz: "isto não é nada" e lhes pede que lhe recoloquem os intestinos no devido lugar. Não é nada, diz ele, lavem bem suas mãos e eu lhes direi como se faz isto.

Calmamente viu Trumpeldor como lhe recolocavam os intestinos. Após esta operação disse ele: "Estes são os meus últimos minutos de vida pela honra de Israel". O tiroteio continuou. A munição dos chalutzim estava gasta, cada um deles tinha deixado apenas a última balé para si, a comunicação entre o primeiro e o segundo andar estava completamente cortada. Ao terminar o tiroteio abre-

sentava-se um quadro horrendo, achavam-se mortos: Sara Tzilik, Debora Drachler, Manier e Sherf. Kanievievschi havia recebido ferimentos por granada. Ao anoitecer três chaverim conseguiram chegar a Kfar Guiladi e de lá trouxeram um médico. Resolueu-se incendiar Tel-Chai e continuar a defesa em Kfar Guila.íi. Trumpeldor e Kanievski foram levados em macas para Kfar Guila.íi, durante o trajéto queixou-se Trumpeldor de forte dor de cabeça, os chaverim fizeram-lhe logo compressas de água fria.

Estavam todos fortemente abatidos. Trumpeldor observando-os disse então: "Não importa, é bom morrer por nossa pátria!", minutos após estas palavras teve Trumpeldor fortes convulsões, virou a cabeça para um lado e morreu.

Trumpeldor foi enterrado as duas horas da madrugada entre Tel-Chai e Kfar Guila.íi.

Sobre seu tumulo, foi colocado por Lord Melchet, um leão rugindo.

158 povoações e 40.000 peças de moradia nas novas terras do KKL.

A transferencia para o KKL de mais de 1 milhão de dunams de terra, que foi abandonada pelos seus primitivos donos, já foi aprovada pelo Governo e assegurará a propriedade nacional sobre as terras de 158 povoações judaicas, 103 das quais foram fundadas depois da criação do Estado de Israel até fins do ano de 1950, e as 50 restantes deverão ser fundadas no ano de 5711.

Também serão construídas sobre estas áreas 40.000 moradias para os novos olim, soldados desmobilizados e membros de várias organizações. A área que será transferida é de 1.167.818 dunams dos quais 733.760 cms. são planícies e 434.058 zona montanhosa. Sobre o ponto de vista geográfico as terras que passaram a ser a propriedade do KKL estão distribuídas da seguinte maneira: 626.000 cms. na Galiléia e nos vales setentrionais, incluindo a costa do Monte Carmel; 18.000 no Vale do Sharon; 259.000 nas montanhas e litoral de Yehuda e 264.000 no Sul do País e no Neguev. A maior área ficará no Distrito de Ramle (221.779 dunams).

Importancia especial sob o ponto de vista colonizador e segurança do país, têm a transferencia das terras abandonadas nos distritos de densa população árabe, como por exemplo, o distrito de

Nazareth (Natzeret) e as regiões fronteiriças (ex-distritos de Djenin e Tul-Karem).

372.000 DIAS DE TRABALHO E UM MILHÃO DE LIBRAS PARA PREPARAÇÃO DO SOLO NO ANO DE 5711

Foi estabelecida a soma de 1 milhão de libras no orçamento de KKL para o ano de 5711 para a preparação do solo. Os trabalhos serão executados em 193 lugares do país (96 no corredor de Jerusalém e 97 na Galiléia), sendo a sua finalidade preparar 37.000 dms. de terra (18.000 em Yehuda e na planície costeira e 19.000 no Norte). A execução desses trabalhos necessitarão 372.000 dias de trabalho. Nesse orçamento está incluída a soma de 350.000 libras israelenses para o trabalho de máquinas, a maior parte dele será gasta nos salários. A realização desse grande plano assegurará a ocupação para os habitantes de 26 aldeias de trabalho, 45 povoações de novos imigrantes, 81 kibutzim, kvutzot e moshavim. O orçamento inclui também a preparação de 10.000 dms. de terra nos laranjais secos e a construção de quasi 150 kls. de rodovias para os lugares de trabalho. No ano passado, o KKL preparou 17.400 dms. de terra e construiu 120 kls. de estradas rodoviárias.

אך פעולות זו הייתה כעוז מפלגה ביחידות, כל מורה היה בודד בפנתה, חסר הוה המנכנו שיכם את העבורה הפשיסטית וויצף את הפרוטות לחשבו נרגע. המשימה הזאת הוטלה על שם מועצתה המורום, ועליה ליזג את הכה המלוכד והמנובש של המורה העברי בעבודתו התנכיות בקרבת תלמודיו ב"ח' ונג להבליט את חלפו בעבודת הועדים לטענו הקרו הקימת.

מועצת המורים פונה אל קהל המורים ועסקי בית הפנו לשתק פעלחה עתה, כי גדרה היא העבורה וקשה ונמ רבת-ਆחר ריות. עוד לא הוסרו כל המבשאים בניי המורה למען הקרו הקימת. עוד קים אצלנו מספר מושע של בתיה ספר שחוק "הנוטרליות" עדין שורר בהם. ולפיכך על מועצת המורים לאשמוד בפרש וואסור מלחמה בודדים אלה, כי לפניו זה עניין לא של כתם ותורמים כלפי "צד" איזה שהוא — כי את נשח הילך העברי הם קובעים.

מועצת המורים תספק טפקידה לפקידה חומר למורה כדי שיעכל לעשות את עבודתו יותר נכון, יותר קל ומעוניין. ולא רק למורה אלא גם לתלמידי תסיע מועצת המורים על ידי ספק טיפות וشعשועים הבאים מישראל, גם על ידי עתונים לילדיים שנמציא ליום.

מועצת המורים תוציא חוברות בעבודות, בשינו ילקוטין, שבן יבא חומר מעיל בשביות פרשת כל גג ומועד ונם בשכוי דיוונים בעביעות ציונות וחוביות שתעתודנה על הפרק.

חוברת זו והמנחת לקורא היא הנסיון הראשון בעבודתנו. התחלת זו, נקודה, תלך ותשככל ממש הומן, עד שנזכה אולי להקים במה למורה העברי בברזיל שבה ישתקפו כל חיינו המעוי. שים בשמה העבורה בבית הספר.

חברים מורים ועסכנים!

הleshcha הראשית בירושלים והדריקטוריון של קרן הקימת בברזיל עמודים לעוזרתנו ונכונים למלא את כל דרישותינו בשטה העבורה התנכיות — נשתחמש נא בחזרנות זו וניצור יהוד את הבניין הנהדר, הנשגב והמושע — את בית הספר העברי, הבנו נא ייח, חברים, לעבורה הנגדולה ואנו, רק אן יהיה נצחוננו שלמן

בשם מועצת המורים לטענו הקהיל' בברזיל

ד"ר מ. פרידמאן

לי"א באדר

יום זה נתקדש בישוב. לאורו נתהן דוח. מבעל
גבוריו האור באור חרדות את האמת המרה של
מצבונו במלודות:

אנו גשלגים והמה לקרים
אנו — דגלו המורשת החזובה, פגינו לעבודה
היוצרת של עם בזירותם והמה מרויים לנצח
חרבות, למכבה הרטה והشمלה ורומים. ולא גותחת
לנו אלא ברורה אחת: או להפוך את חיינו ועתינו
דנה או לעמוד על נשנו ולשלם לאובן גנגולו.

כברוי תליינו בחזרה בדור וו השינה וקרו בנסחוי
תיהם את צו הגנה, אורות פהו באחדה מירוחיהם,
אותו התחלו בהרדה לבאים אחוריים.

צוואת זו של אנשי תיל חי, שהורי השלים ומושי
בירמלה מה שערת, נתמלה במלואה בכל התפארת
שבגבורה במלחת התיירות שלנו ננד שבע אומות,
שקרומו את בשורת העצמותנו בחרב ובאש.

צוואת זו של אנשי תליה: היהו נוכנים תמיין,
היוות תדר ערים ומונחים לקום נבי כל אויב ודר
העומדים הכו להשמדינו — צוואת זו לא נתישנה
אף אם הקמת מדינת ישראלי.

ואם בחוי יום יום, ביום שלום, סמלנו
המחשחה ומקבתת, התקלאות המשועית, המסתירים
את בעלייהם, ההפכים את אכל האדים הבא לנו מז
הנלה לאומה וצרית — הרו לעתות בכנה לא נוכנ
לחסתוק בכד. לא נוכל או לכתת את הרבותינו לכדי
עבורה מושיעים כי בקד לא נוכל להתגנו לעבור
על נפשנו.

הזה זו מון הרاوي שתהיה לאביסור נס בחינונו
בנינו. בדור זה, לכל הפתוח בשנים הקרובות, עת
אוובינו חורקים שנ ואומצם אונשו רשות וקידמי
שים כל אונס וחונס למלחמות, לא נוכל לחנד את
בנינו על שלושת העקרדים בגדה, שעילתם העדרנו
את עולמנו החנוכי: תורה ועובדיה יצדק תרתני,
נחאה לפשנו לעמננו והארצנו אם לא נקשר את
בנינו לחיות מוכנים להגן על נפשותיהם בכל עת
ובכל שעה.

כא הינו ולא נחיה לעולם בין מצחאי חרבות,
בין מי שחויים על החרב. אבל לא נתנו לחרב זדים
שתבאו בנכליו ותחריבונו. לך אלף לחיות ודרים
ומכאן ייסור החינויו, לך אלף לחיות וכוכבים.
עטיצבא. כל העם כלו חיוב לעמוד על נפשו. כל העם
כולו — יצא בצדא, בצדא, אשר נס בו כוונש יסוי
dotot התורה ותבורתה, אשר נס בו כוונש יסוד התורה
בוז ויסוד יציראת שבשבורה — הักษרה להקלאות
לייד ה�建ה לתגנה. לקרה את נקאר נס החינויו.

נקשר עליכו השנה את זכר בדורינו בתהיה הסטר
— בחמשת טפעם, בחמות קיומה של מדינתנו
אשר עליה נלחמו בנינו בהזו נפש ובכורה. והזה
לנו יום תליין לוויא אעטקה, לך נתמך לאשלאות
ולשאננות. מהיה דודים לקרים לכהן. נתנד נס
את בנינו על החובה להגן על התורה ועל העבודה
ועל חמירותם בכל נפשנו ובככל מדנו. נ. ט.

O orçamento do KKL para o melhoramento do solo e seu desenvolvimento no ano de 5711 soma a importância de 593.000 libras incluindo trabalhos de secamento e drenagem no norte do país (a etapa preliminar será o secamento do vale de Jule) trabalhos antimaláricos na galiléia ocidental, no vale Zevulun, no vale Beit-Shan, no vale Hefer, novas perfurações de poços de água no corredor de Jerusalém, nas montanhas de Menache e o desenvolvimento da zona residencial nos subúrbios de Jerusalém, Tel-Aviv, Chaifa e Natania.

YAAR HAKDOSHIM (BOSQUE DOS MÁRTIRES), YAAR HANASSÍ (BOSQUE DO PRESIDENTE) E YAAR HA-HISTRADRUT SERÃO PLANTADOS AINDA ESTE ANO

As plantações se realizarão ainda este ano pelo KKL cuja finalidade é plantar 7,5 milhões de árvores numa temporada (quer dizer duplicar o nº de todas as árvores existentes no país no curso de 1 ano) receberão um caráter especial como começo de plantação de alguns bosques comemorativos. Assim por exemplo terá lugar em princípios de março a plantação do Bosque dos Martires em memória das vítimas da hecatombe nazista nos países da Europa. Este bosque

será plantado nos Montes de Jerusalém. Pouco mais a Oeste será plantado o Bosque do Presidente, em nome do Presidente Dr. Chaim Weizman. Também se plantará em breve o Bosque da Histadrut em comemoração ao 30.º aniversário da Confederação Geral dos Trabalhadores. Entre outros bosques a serem plantados este ano figuram ainda: "O Bosque do Rabino Kook", o "Bosque do Bar-Ylan", ambos em Beit-Meyr, o "Bosque de Israel Taiber", o "Bosque do Yshuv" (continuação das plantações anteriores) em Maale Hachamishá, o "Bosque Wizo" no Iokneam e outros.

OS MADRICHIM DOS HABONIM DO ALÉM-MAR — VISITANTES DO KKL

No Beth-Berl, situado em Kfar-Saba, está se realizando o 2.º seminário dos madrichim do movimento Habonim, com a presença dos chaverim dos Estados Unidos, Canadá e África do Sul. O KKL tomou parte no orçamento da visita dos jovens em Israel e convidou-os para visitar Jerusalém. Durante a sua estadia na capital de Israel, os madrichim foram hóspedes da "Lishká Rashit", que pôs à sua disposição guias para conhecêrem a cidade e seus arredores.

Moetzet Morim em pról do KKL. no Brasil organiza-se

Com grande satisfação constatamos que depois de um longo período de inatividade o Moetzet Hamorim se reorganizou e iniciou novamente um intensivo trabalho em pról do KKL.

A finalidade do Moetzet Hamorim é preparar os planos da educação nacional judaica, organizar festas e comemorações não somente nas escolas e moadônim, mas também grandiosas comemorações em todo o país. Como exemplo podem servir as comemorações anteriores de "Bikurim", "Tu Bishvat", etc., que tiveram grande êxito.

Para se formar o secretariado do Moetzet Hamorim foi convocado um Kinus no Rio em 18/1/51 no qual estiveram presentes vinte professores. Após as saudações do Presidente do comitê central do KKL, Sr. L. Levinson, do representante do Bureau central em Jerusalém Sr. I. Netter, e do Dr. M. Fridman, seguiram-se os debates, dos quais participaram quasi todos os presentes. Foram eleitos para a direção do secretariado os seguintes professores: Dr. M. Fridman, A. Lipman, Sara Staretz, Yehudit Armoni, Chana Geller, Abram Yashpan e Zvi Wiltschkowsky.

Na primeira reunião do secretariado realizada em 25/1/51 foram eleitos os seguintes professores e respectivos cargos:

Presidente (Mazkir) — Dr. M. Fridman.

Vice Presidente — Chana Geller

Secretário — Abraham Yashpan

Do plano de trabalho que foi aprovado no Kinus consta o seguinte:

a) preparar material para os professores e alunos;

b) organizar passeios em comum das escolas, organizar festas, espetáculos reuniões, comemorações, etc.;

c) segundo as possibilidades do espaço, plantar jardins decorativos e hortas, instalar pombais, etc.;

d) organizar coros e grupos de danças folclóricas;

e) fazer visitas às escolas;

f) preparar o plano para a nova matéria que será introduzida entre as outras, denominada "Iediat Hamoledet" (conhecimento da pátria — Israel);

g) instalar um Bureau com funcionário, que será encarregado de organizar os trabalhos executivos.

PLANO ORGANIZACIONAL

São as seguintes as instâncias do Moetzet Hamorim Lemaan Hakeren Hakaiemet:

1) Kinus Artzi;

2) Conselho central dos professores no Brasil;

3) Executivo do conselho;

4) Conselhos estaduais no Rio e São Paulo.

Enquanto estiverem em organização as instâncias acima mencionadas, serão constituídos os seguintes Conselhos:

1) Conselho estadual do Rio;

2) Conselho estadual de São Paulo.

O Conselho estadual do Rio figurará provisoriamente como Conselho Central do país.

Os Conselhos serão constituídos por representantes de todas as escolas.

דִּי לְעַצְטָע טַעַג אֵין תַּל-חַי

אָוֹנוֹ רֹפֶף פּוֹן דַּי חֲבִירָם אֵין גַּלְילַהֲבוֹן חַלְוָן
צִים פּוֹן גַּלְילַהֲבוֹן אָוֹנוֹ נְעוּוֹזְעַנְעַן וְעַלְגַּעַר פּוֹן
יְהִרְיוֹן לְעַגְּנִיאָן גַּעֲלִילָט מִסְתַּחַת הַוּלָּה צַוְּדִי חֲבִירָם
פּוֹן צַפְּוָן.

דִּי צָאָל אַרְבְּבַשְׂטָדָר אַיְזָן לְאַנְדָּר אַיְזָן נְאַדָּר דָּאָן
נְעוּוֹן וְעַירְקָלְיוֹן אָוֹנוֹ עַס אַיְזָן נְשַׁמְתָּה גַּעַוְעַן
צַוְּמַכְבִּילְיוֹוֹן אָנְעַנְגְּדַעַת אַצָּאָל פְּאַרְטְּיוֹדִיקָּעָר.
פְּאַקְשִׁישָׁן עַעַוּוֹן קְיֻמוֹת לְהַגְּנָה אָנוֹ דַּעַר פְּאַרְטְּוֹשְׁעָר
סְיִוְסְיִוְסְיִוְשָׁן אָנוֹ פְּאַרְוֹוֹלְטָנוֹן אָנוֹ דַּעַר גַּעַגְּוִישָׁ
פְּרָאַרְצִיוֹוֹשָׁן אָפְּמָאָר (סְיִיקְסִיְּקָה־בָּאַקָּט) אָנוֹ דַּעַר
סְבִּיתָה תַּלְהָוִי — כְּפָרְגְּלָעָדָי — מַתְהָולָה גַּעַוְעַן אָנוֹ דַּעַר
דִּי פְּרָאַרְצִיוֹוֹשָׁן אָנוֹ פְּרָאַרְצִיוֹוֹשָׁן אָנוֹ דַּעַר שְׁכוֹבְּדָהָעַן
גַּעַוְעַלְמָטָהָעַכָּע פְּנוֹקְטוֹן אָוֹנוֹ דִּי אַיְצְלָעַן הַלְּוָצָיִם,
וְאַסְטְּוֹרָטְמָלְטָעַכָּע גַּעַקְוּמָן אָוֹנוֹ דִּי אַיְצְלָעַן הַלְּוָצָיִם
וְאַסְטְּוֹרָטְמָלְטָעַכָּע גַּעַקְוּמָן אָוֹנוֹ דִּי אַיְצְלָעַן הַלְּוָצָיִם
פְּרוֹמְפְּהַדָּהָרָן.

דִּי רַעַשְׁתָּעַ הַלְּפָה אָוֹנוֹ גַּעַקְוּמָן אָוֹנוֹ דִּי חֲבִירָם
פּוֹן אַיְלָת הַשְּׁהָר, מְחַנְיָם אָוֹנוֹ אַפְּעַדְרָעַ פְּנוֹקְטוֹן פּוֹן
גַּלְילַהֲבוֹן. אַיְזָן פּוֹן הוֹדוֹת הַחֲבָן אַגְּנַחְחוֹוֹן צַוְּמַחְמָן
קְוּמָן הַחֲבָן. דִּי בְּאַלְגְּאַנְגְּרָעָטָע פְּנוֹקְטוֹן גַּוְיִנְעָן אַבְּרָעָמָן
נְיַשְׁתָּהָמָן צַעְנְגְּרִירָטָם אַפְּזְוֹזְגְּנִימָן אָסְרָעַמְשָׁן
וְוּוֹלְסָהָבָן גַּעַפְּלָעַטָּמָהָמָן. דַּעַקְעָן, שְׁפִוְוָן אָנוֹ
גַּעַוְעַן.

נִוְתָּהָמָקָט אָוֹנוֹ דִּי שְׁוּעָרָעַ בְּאַדְגְּוֹנְגְּנָעָן אָנוֹ
אַפְּנִירְאַקְסִיּוֹתָהָט בְּיַי אַונְדוֹן גַּעַהְרָשָׁת אָגְהָוָי
בְּעַנְעַשׂ שְׁמִינְוָן.

נִוְתָּהָמָקָט אָוֹנוֹ דִּי שְׁוּעָרָעַ דִּי פְּרָאַרְוּעָט
צַיְּמַחְמָט אָז דַּוְן בְּיַי אַוְוּוֹן בְּאַדְגְּוֹנְגְּנָעָן. וּוּנְתָּהָמָקָט
סְכָנָה פּוֹן טּוֹמָת פְּאַרְלָאָוֹן קְיֻוְן שְׁוֹם פְּנוֹקְטוֹן. מִטְּאָר
אַיְזָן אַרְטָמָן. דַּעַר עַטְפָּרָעָט אַיְזָן גַּעַוְעַן:

מִטְּאָר נְיַשְׁתָּהָמָקָט אָז דַּוְן בְּיַי יְהִרְיוֹן יְהִרְיוֹן
נְיַשְׁתָּהָמָקָט אָז דַּוְן בְּיַי יְהִרְיוֹן יְהִרְיוֹן
יְהִרְיוֹן אַקְעָר שִׁזְׁוֹן בְּיַזְׁוֹן לְעַצְמָוֹן פְּנוֹקְטוֹן

צַוְּשָׁוָן דִּי פְּרָאַרְטִּידְוִקָּעָר אָוֹנוֹ גַּעַוְעַן יְמָמָן
טְרוֹמְפְּלָאָרָה, אָנוֹ נְיַשְׁתָּהָמָקָט בְּלָלוֹן יוֹאָס שֶׁהַחֲטָט נְיַשְׁתָּהָמָקָט
נְהַחְטָט בְּדַעַת צַוְּשָׁוָן יְהִרְיוֹן יְהִרְיוֹן נְאַר עַר הַחֲטָט
בְּאַשְׁלָמָן אַפְּרָעָט יְהִרְיוֹן פְּרָיוֹן אַפְּצָעַנְמָעָן בְּיַי דִּי בְּאָנָּר
דַּעַס מַתְהָולָה.

אַיְינְמָאָל בְּיַיְנָאָכָט אָזְוָן עַר אַרְוִוִּים בְּרָאָשָׁ פּוֹן אָ
נְרוּעָט פּוֹן 10 עַטְפָּעָט אָזְוָן נְאַדָּר זַו שְׁאַסְטְּוִוִּיטְוִוִּין
אָזְוָן דַּעַר אַרְבָּשָׁט נְעוּוֹרָן דִּי קְלָאַלְגָּעָן. דִּי חֲבָרָם
הַחֲבָן זַוְּדָר אַדְמָת בְּאַעֲטָטִיקָט. צַוְּדָר 10 אַפְּרָטִידִיּוֹ
קָעָר זַוְּיַעַן צַעְנְגְּרִירָטָם נְאַדָּר 10 אָוֹנוֹ צַוְּעַמְעָן הַחֲבָן
וְוּוֹנְחִיתָם דִּי קְלָאַלְגָּעָן.

דִּי פְּרָאַרְנְגְּוּזְוּשָׁן מִיהְוּטְרִינְגְּרָעָם הַחֲבָן פְּאַרְטִּי
מְאַנְטָן גַּעַוְעַה, דַּעַר הַחֲבָן זַוְּיַי זַוְּדָר דַּעַר שְׁרָשְׁטָרָאָטָן
פְּאַרְטִּי דִּי עַטְלָעַטָּהָט הַגְּנָרָטָט רַוְּיָהָה, וּוּלְיָמָר קָעָר

דְּרִיוּסִיק יָאָר זַוְּיַעַן פְּאַרְבִּי זַיְמָט יַעֲנָם טָגָעָן
אוֹנוֹ דָּמָם דְּרִיוּסִיק בְּכָל שְׁטִוִּים מִידָּן נְאַדָּר דַּעַר פְּאַרְטִּי
טְוִידְיוֹקָגָן פּוֹן תַּלְהָוִי אוֹנוֹ גַּלְילַהֲבוֹן אָזְוָן יַעֲנָע שְׁטוּרְמָיִ
שְׁעַמְעָן — וּוּטָם דָּמָם קוֹינְמָאָל גַּוְשָׁתָמָאָל.

אָנוֹ יַעֲנָע כְּפָרְגְּלָעָדָי אָזְוָן דַּעַר גַּלְילַהֲבוֹן גַּעַד
וּוּנְתָּהָמָקָט אָזְוָן דַּעַר גַּלְילַהֲבוֹן גַּעַד שְׁטִוִּים פְּאַרְטִּי
פְּאַרְטָרְסְּוֹנְגָן פּוֹן דִּי דְּרוֹזְיָקָט אָנוֹ אַלְלָעָמָן
שְׁפָרְגְּלָעָדָי אָזְוָן דִּי פְּרָאַרְצִיוֹוֹשָׁן אָנוֹ דַּעַר מַעְלָה — אַיִלָּת
זַוְּנְגָּזָר גַּלְילַהֲבוֹן אָזְוָן גַּוְשָׁתָמָאָל אָנוֹ אַרְטִּי
אַסְטְּוּמְדָרְמָקָט יִסְמְכָן זַוְּנְגָּזָר אָנוֹ אַרְטִּי יַדְיָוָי
אַסְטְּוּמְדָרְמָקָט כְּפָרְגְּלָעָדָי — תַּלְהָוִי, כְּפָרְגְּלָעָדָי
אַסְטְּוּמְדָרְמָקָט כְּפָרְגְּלָעָדָי, אָנוֹ אַיִלָּת
נְלָעָדָי אָנוֹ מְרָתָה, אָנוֹ אַיִלָּת שְׁוֹבָה — מַתְהָולָה. אָנוֹ
תַּלְהָוִי אָזְוָן עַמְוֹעָן אָלְדוֹרְדוֹרְטוֹשְׁטָפְּלָעָטָט גַּוְשָׁוֹאָר
אָיִן כְּפָרְגְּלָעָדָי — חֲבָרִים פּוֹן "הַשּׁוֹמָר" אָנוֹ אַיִלָּת
חַרְחָה — אַרְגְּוּעָז אַסְטְּבָכָה, מַתְהָולָה אָזְוָן גַּעַוְעַן
בָּאוֹזְוֹוָן דַּעַר אַלְעָטָעָט פְּוּעָרִים.

נְאַדְמָעָם וּוּסָם הַחֲבָן זַיְמָט אַיִלְלָהֲבוֹן דִּי אַנְפָאָלָן
פּוֹן דִּי בְּאַדְמָעָם הַחֲבָן זַיְמָט הַחֲבָרָם אָנוֹ דִּי
קְבּוֹצָה וּזְדַר אַגְּנַחְחוֹוֹן אַגְּנַחְחוֹוֹן זַיְמָט
אוֹ דַּעַר פְּאַרְטִּידְיוֹקָגָן, הַמְּרָה אָזְוָן גַּרְיוּסָם זַיְמָט
נְעַוּוֹרָה, וּוּוֹלְסָהָבָן קְלָאַלְגָּעָן בְּאַרְאָקָט גַּעַד
גַּעַוְעַן גַּוְשָׁתָמָאָל אָנוֹ דִּי פְּאַרְטִּידְיוֹדִיקָגָן. בְּעַקְרָבָן
זַיְמָט זַיְמָט אַבְּעַטְסִיקָט אָזְוָן תַּלְהָוִי אָזְוָן כְּפָרְגְּלָעָדָי, זַיְמָט
אָזְוָן יְהִרְיוֹן זַיְמָט זַיְמָט אַיִלְלָהֲבוֹן זַיְמָט שְׁבִּיעָה
שְׁלִיחָה, דַּעַר אַגְּנַחְחוֹוֹן זַיְמָט קְיֻמָּה זַיְמָט
עַוְּקוֹרָהָטָם גַּעַוְעַן.

אָיִן יַעֲנָע טַעַג הַחֲטָט אָזְוָן לְאַנְדָּר גַּעַוְעַן יְמָמָן
שְׁלִיחָה, פּוֹן זַיְמָט "הַהְלִיִּי" אָזְוָן רַוְּפְּלָאָגָן, יוֹסֵף טְרָמִי
עַלְגָּרָאָר, עַר אָזְוָן דַּעַר גַּלְילַהֲבוֹן קְיֻמָּה זַיְמָט
שְׁוּזָוֹן זַיְמָט עַשְׁטָלָעָט בְּרָאָשָׁ פּוֹן דִּי פְּאַרְטִּידְיוֹקָגָן.
דַּעַר גַּלְילַהֲבוֹן זַיְמָט דִּי אַיִלְלָהֲבוֹן זַיְמָט אַיִלְלָהֲבוֹן
שְׁלִיטָן פּוֹן זַיְמָט דִּי אַיִלְלָהֲבוֹן זַיְמָט טְרָמִי
זַיְמָט זַיְמָט מִזְרָחָן מִזְרָחָן מִזְרָחָן מִזְרָחָן
בָּאַדְגְּוֹנְגְּנָעָן זַיְמָט זַיְמָט שְׁלִעְמָטָט, דִּי צָאָל
פְּעַנְצִיסָּוּן — קְנָאָפָּן, שְׁוֹעָר אָזְוָן שְׁפִוָּיו — בְּאַשְׁרָעָתָן.

זינט דעכאלט איזו תלחתי געווארן דערס כיטי
באל פון זיידישער נבורה. א סדר זונטעלען חוץ
האָבו שטעהר אַנעהוּבוּן צו שטראָמְעָן איז גאנד
ארויין. עס האָט זור אַנעהוּבוּן די דרייטע, האָזישע
עליה, וואָס איזו געטומען מושׂר זוֹן דעם אַזטְבּוּ
פֿון בְּנֵי, וועטנס פֿוֹדָאָטְמָעָן זוֹגֶעֶן גַּעַז
וְאוֹרְדָּרְפּֿעַטְשָׁן פֿוֹן דער זוֹוִוְרָעָן עליה.

אַיצְצָן, אַכְּרָדָעָן דער נַרְאַדְעַזְעָן פֿאַזְנְדָּרְגָּוָן איז
אַנְדְּרוֹדָעָרְגָּוָן איז אַרְטִירְאָלָא. נַאֲכְּרָדָעָן וְזַיְמָר
הַאָבָּוּן זַבְּחָוּשָׁן צו פֿאַלְטִימִישָׁעָן וְעַלְבְּשָׁטְעַנְדְּרִיקִיסְטָן,
נאָכְּדָעָן זַיְיָ דָאָס נַאֲגָעָן לְאָנָדָן גּוֹזְבָּרָן איזו גַּזְוָרָן
איְזָן, תְּלָחִי, זַעֲמָן גַּעַנְעָן פֿעַן "הַשּׁוֹמָר"
אוֹן תְּלָחִי וְזַרְעַהְטָמָרְשָׁעָן גַּעַשְׁעִינְשָׁן. מִיר
דָּאָרָטָן אַכְּבָּר גַּעַרְעָקְעָן איזו דָּרְשָׁטָאָנָעָן, בָּאוֹנוּדָרָטָן
אַנְדְּרוֹדָעָרְגָּוָן, אַז וְעַז נַיְשָׁת די בְּגָרָה אַז חַנְחָן
מַעַשְׁמָן פֿוֹן אַונְדוֹזְרָעָן אַשְׁוֹגָן, וְאַז זַיְגָעָן גַּעַוְעָן
מַעַטִּים קָעָן דָּבָּם — וְאַלְמָן מִיר נַיְשָׁת גַּעַוְעָן
הַדְּרָבִּיכָּתְּרָה דִּי נַצְחָוָתָן פֿוֹן אַונְדוֹזְרָעָן טָעָן. לאָמֵיר
אַלְאָז וְוִיסְן וְזַיְיָ אַפְּעוֹחוֹטָן דָּעָם גַּוְיִשְׁטָן פֿוֹן חַלְמָיוֹצִים
אוֹן אַגְּנָלִיךְ דָּעָם גַּוְיִשְׁטָן פֿוֹן תְּלָחִי אַפְּטוֹדְיִיךְרָעָר
אוֹירָן אַגְּנָלִיךְ פֿוֹן דָּעָם אַגְּנוֹלְקָעָן פֿוֹן אַנְדְּרוֹדָעָר
מַדְרָחָה אַזְוֹן וְוּסָקָן פֿוֹן יִידָּר אַבְּעַלְקָעָן וְזַוְּלָן וְעַד
וְוִיסְטָן וְזַאְסָם עַס דָּעַוְהָרָט אַנְדְּרוֹדָעָר אַגְּדָן אַגְּדָן דָּעָר
צַוְּנָנָטָן. לאָמֵיר דָּעַצְיָעָן אַגְּנוֹדָעָר קָנְגָעָר אַזְוֹן
נַיְשָׁסָן פֿוֹן תְּלָחִי אַזְוֹן פֿרְנָלְגָן זַיְגָעָן "גַּס" וְאַלְמָן
פֿאָרָן וְאַז זַיְיָ נַיְשָׁסָן אַפְּ זַיְעָרָן לְעָבָן — פֿאָרָן
יִידְרָישָׁן לְאָהָן, פֿאָרָן יִידְרָישָׁן שְׁטָאָלָן.

* קאנְזְוּוֹסְקִי

אנְטוֹוַיְקָלְזָג פֿוֹן יִידְרָישָׁן שְׁוַיזְגָּעָדָאָן

זַוְּן פֿוֹן צִוְּיָוָן אַזְוֹן פֿאַרְנָעָם, נַאֲר אַזְוֹר, אַז מִיר זַבְּלָן
פֿשְׁטוֹן פֿאַרְנָעָם זַיְעָרָן פֿוֹן הַיְסָטָאָרְדִּישָׁן בָּאַדְיוֹתָן.
דָּעַרְבִּינְדָּר: וְואַס דָּרְטִימְעָר אַזְוֹן מַפְּסָלָר מִיר אַגְּנָלִיךְ
לְזַיְיָרָן דָּעָם צְוֹאָמְעַבְּנָנָד פֿוֹן אַטְדִּי צְיוּלָן מִיטָּה
דָּרְעָן וְרוֹזְעָרָר בְּרָשָׁה פֿוֹן אַנְדְּרוֹדָעָר אַגְּדָן — פֿאָרָן
שְׁטָיוֹן מִיר בְּעָסָר דָּעַמְתָּה פֿוֹנָעָס "גַּס" וְאַז
הַאָט זַוְּדָאָפְּנָעָסְטִילָן אַזְוֹן אַגְּנוֹדָעָר צְיוּינָן מִיטָּה
אוֹיפְּקָס פֿוֹן מְדִינָה יִשְׁרָאֵל אַזְוֹן צְבָא יִשְׁרָאֵל. כִּי
וְעַרטָּס פֿאַרְנָעָם זַיְעָרָן, אוֹזְפָּעָס אַטְדִּרְעָר, אוֹזְפָּעָס
וְוּסָקָן הַאָבָּוּן דָּרְוָהְנָמָאָטָן אַזְוֹן מַשְׁדָּה פֿוֹן דִּי 60-
70 יָאָר אַלְאָזְיָאָצְיָעָן אַזְוֹן אַזְיָיִלְיָהָרָן, אַזְוֹן
דָּרָר "יִשְׁ" וְואַס הַאָט סַפְּהָן כָּל סַפְּהָן זַוְּהָן גַּעַוְעָן
אַרְמָיִן, וְואַס הַאָט סַפְּהָן כָּל סַפְּהָן זַוְּהָן גַּעַוְעָן צַוְּהָן
אוֹן אַיְגָעָנָר מְלוֹכָהָשָׁר דָּרָם.

*

וְעוֹן מִיר פֿרְדָּעָן, הַיִּסְטָטָן, וְואַס אַזְוֹן גַּעַוְעָן
תְּלָחִי אַזְוֹן דָּרָר שְׁבִּינְטָעָן פֿוֹן הַיִּדְרָוָן זַעַלְבְּשָׁמֶץ,
אוֹן דָּרָר עַמְּפָעָר קְלָרָהָן אַגְּנוֹדָן אַגְּנוֹדָן
צַוְּהָן צַוְּהָן. אַגְּנוֹדָן — צַוְּהָן וְעַזְנָן דָּרָעָן
עַלְיָיוֹבִים צַוְּסָמִים פֿוֹן חַרְטָוָן, וְואַס הַאָבָּוּן בְּגִי

גַּעַז אַוְיְסָחָלָטָן זַיְעָרָן אַטְקָעָס — דִּי דָאַזְיִחָע
פֿרָגָעָן הַאָט גַּעַנְבָּעָטָן דִּי מַוחָה פֿוֹן דִּי חַבְּרָבָן.
אוֹן זַיְגָעָן צַוְּגָעָן אַזְוֹן חַבְּרָיָהָן גַּעַלְבָּאָלָן, כְּחַאמְטָן וְזַיְיָ
גַּעַלְבָּאָלָן אַזְוֹן חַבְּרָיָהָן אַזְוֹן זַיְגָעָן צַוְּגָעָן אַזְוֹן
הַאָבָּוּן צַעְנְדְּלָקְסָרְדָּרְבִּים גַּעַלְבָּאָלָן מִיטָּה הַיְּוֹלָה, וְעוֹן
זַיְיָ קָעָמָן בָּאַצְיְוּנְסָפָן.

אוֹן אַט אַזְוֹקָמָעָן דָּרָר טָגָן פֿוֹן יִיְאָ אַהֲרָן
אוֹתָה תְּלָחִי זַיְגָעָן אַגְּנָפְּאָלָן הַנְּדָרְמָעָר וְוּלְרָן
בָּאוֹוָאַפְּטָעָטָן צַוְּגָעָר. אַטְיִילְבָּעָר, אַזְוֹיָּה וְזַיְיָ
בָּטוֹרְבָּעָרָן טָמְפָעָלָרָן, אַזְוֹיָּה וְזַיְיָ
שְׁחָרְטָזְוָקָן אַזְוֹיָּה אַזְוֹיָּה וְזַיְיָ
שְׁחָרְטָזְוָקָן פֿוֹן דִּי וּוּנוֹן, טָקָעָר, מַאֲנָטָר, שְׁרָאָלָר
עַלְפָּרָוָנְדָעָטָן שְׁוַיזְגָּעָדָאָן.

פֿוֹן דִּי פֿאַרְטִּיְקָעָר זַיְגָעָן גַּעַלְבָּאָלָן 4 חַבְּרָים
אוֹן 2 בְּהָרוֹתָן, יוֹסֵף טָרְמָפְּעָלָרָן, וְואַס אַזְוֹן גַּעַז
שְׁמָרָבָן פֿוֹן דִּי וּוּנוֹן, טָקָעָר, מַאֲנָטָר, שְׁרָאָלָר
רוֹקְסִיטָן גַּעַזְוָרָהָן, יִעְנָעָן נַאֲכָמָן מִיטְשָׁלְעָנָן
שְׁלָמָן גַּעַזְוָרָהָן צַוְּרָלְפָּוָן תְּלָחִי. צּוּמָּהָגָן זַיְיָ
עַלְמָהָלָה, בְּדִי שְׁבָעָהָרָהָן אַזְוֹן אַחָלָב יִאָר אַרְוֹם, וְזַיְיָ
דָּרָטָטָן.

אַגְּנָצָן טָגָן זַיְגָעָן דִּי חַבְּרָיָהָן גַּעַשְׁטָאָנָעָן אַוְיָ
די פֿאַזְיְעָמָעָן אַזְוֹן וְזַיְיָ פֿאַרְטִּיְקָעָר בְּזַיְמָר הַאָבָּאָבָן וְזַיְיָ
פֿאַרְטִּיְקָעָרָן דִּי פֿוֹלוּן. דָּרָר אַגְּנָרְדָּהָן אַזְוֹן אַפְּנָשְׁטָוָסָן
גַּעַוְעָרָהָן. דִּי נַגְּנוֹבִיְעָר זַיְגָעָן אַגְּנָלְבָּאָן מִיטְשָׁלְעָנָן
רוֹקְסִיטָן זַיְיָ וְזַיְעָרָהָן הַדְּנוֹגִים. יִעְנָעָן נַאֲכָמָן
שְׁלָמָן גַּעַזְוָרָהָן צַוְּרָלְפָּוָן תְּלָחִי. צּוּמָּהָגָן זַיְיָ
עַלְמָהָלָה, בְּדִי שְׁבָעָהָרָהָן אַזְוֹן אַחָלָב יִאָר אַרְוֹם, וְזַיְיָ
דָּרָטָטָן.

וְאַלְמָלָטָן דִּי נַגְּגָלָס, דִּי דָאַסְטָאִיעָוָסְטָוָס, דִּי רַאֲסְטָאִיעָוָסְטָוָס

אוֹן דִּי אַיְבָּרְדִּיעָרָן דָּרְבָּשָׁוָרָהָן גַּעַיְבָּרָהָן
וְעַז אַטָּס דָּמָסְטָוָס טָמְאָצָעָן וְזַיְיָ
וְיִוְעָשָׁע טָפָּוָן גַּעַזְוָרָהָן גַּעַשְׁוִילִיָּה
(פֿוֹן יוֹסֵף טָרְמָפְּעָלָרָם טָבָּנוֹד).

וְזַוְּסָמָרָן דִּי באָרְעָנוֹ הַיְּוֹנִינָהָן, צְוִוִּי יִאָר נַאֲדָר דָּרָר
אַגְּנָשָׁאָנָן פֿוֹן מְדִינָה יִשְׁרָאֵל, אוֹזְפָּעָס אַטְדִּרְעָר
וְזַיְעָרָהָן אַזְוֹן תְּלָחִי, וְזַוְּלָן מַפְּקָעָס אַפְּשָׁאָנָן
דִּי דָאַזְיִחָעָרָהָן פֿרָשָׁה, אַבְּדָר נַאֲכָמָר וְזַיְיָ
מַרְדָּוָן וְדָרָס זַוְּהָן צַוְּהָן צַוְּהָן בְּעָרִים
פֿעָקָטָוָן וְזַאְסָוִוָּת אַגְּנוֹדָן אַזְוֹן אַגְּנוֹטָמְפְּרָטְיוֹדוֹגָן אַזְוֹן
פֿוֹן, דִּי קִוְּטָן זַיְגָעָן זַעַלְבְּשָׁרָאָלָן.

וְזַוְּיִיל מִיר וְוּלְלָן זַיְדָאָרָהָן גַּבְּרָהָן בְּלָוִזְוָן צַוְּהָן
דִּי פֿרְטִים פֿוֹן דָּרָר דָּאַזְוָן גַּבְּרָהָן גַּבְּרָהָן — אַפְּיוֹ
וְזַיְיָ דִּי פֿרְטִים אַלְיָוָן גַּעַנְגָעָן גַּבְּרָהָן גַּבְּרָהָן
הַדְּגָשָׁאָן אַלְמָסְטָמָלָן — אַיְזָן דָּאָהָשָׁ אַזְוֹן זַיְיָ
נִוְתָן נַאֲר אַגְּנוֹדָן אַזְוֹן זַיְגָעָן זַיְגָעָן אַזְוֹן זַיְגָעָן

מיהר קאנגען זור ניט פראדשטיינן דעם קאפאטער
תעל חי אונז זיין באדייטין איזן אונדרווער נוימער געשובי
עם אונז ענבראלער פיגורן, וויסך רוטפומלדער-האר
וואס האט איזן דורך אונדרווער דאסם געשטעלט פון
א-הויז אונז און א באשייער. ווילז דער נבור צויז
תעל חיר, פוקנט ווי דיז נרגנטיליגענען דעם דער צויז
ויסטישער בלאוונונג, האט געשטעלט לזרט כל
אונטערער דעם פאלק דאסם אונלאידראטס געוויזער
שייז. זונט ער איזן צויזטיש באונטעריזינג נזעוזאנד
דאסם געגען דער דער-הויזטעלז פון זוינז באאי
אונטעריזינג איזן דאסם געגען זיין קראזן און אונטעריזינג
לעבען. דאסם געגען סמיין בעטצעי קראזן. אונד זיין
ויז אונז אונטעריזינג זיין לאצטן דעג פרארו כבדור
פון אונדרווער פאלק". - אט דראטזעטס באטמונז
ווערט זיך אונדרווער איזן דיז גולדראפען דאסם געגען קאטומן
אייז זונט זיך געפארן. לוייז זיין גולדראפער-האר
אונגע איזן ער ניט עזעווין קיזן פוליגטערטער. "געמען
דאס געגען אונז האט איזן דיזויז נאר דאס
ווען בעז קיזן אונדר איזיזוועז נויז" - איזו שטײט
געערזער איזן זיזן מאכובּן.

אוון ס'יאז' פאקט קיון אנדער אויסווען זיט בעוווען פאר דערמאכערן, "שלימוטריין מענטשן", ווי בענער האט זור וועגן אם אויגאנערערן. און איזו געפֿלען בוכרבו פאר די הייליקען וועלרטן פון דעם ניעישׂ לאבע. מיט זיין בוטס האט ער אינדר אונגען זאנט פָּרְצָוֹעַצְיָן אונדער וועך און אונדער הנצע און האט אויר גאנטערן די אנטווקלונגס-לונגס דער קומנדיינער צי'ווען, אם די יוניג וואס האט זור מעצעיגן גוּן בְּגִינְתִּים וְשֵׁרָאָמָּה.

צום סוף פורים דער מליחמא אוין פארשאראטס זום
ווארן דער ביטערדר גערעראנגע מיט דער מאנדראטס זום
היישער מאכטן, וואס האט אעל גיטונג קדר זו בא'
שרערנער אונדערן וווקס אוין דער מאנדראטס זום
זיד פון דר שארטאטטען טוילען. די צויערנו זון לאנד
וועגן עבניאו געשלטונג פארד זון געגעגעבעלובגעז
בידערעד, וואס האטן געווואאלט אוון דער מאנדראטס זום
מושען. די יוריישן קראטעראט האס דאס זויזער געגעז
גען א טעטקייטטשטעלד אוון זי געטט אויזה זיד די
איירזאבען קערעט זון העטה בוועזטערעלער ערליך אוון
אייז וואס אוין סיטס פאברונטן. פון דאס אנטז-
ווקלטן טעטמא. סאיין שווין א פאשענערעלען, דראַי
פארטישן זונז זוועז. פון דאס אנטז-
אייזונזלויז זיד ער פענגעגעעטצע אינגענערען. פון דאס כה
פון זידערן קעמעט פארשאראטס זיד וואס טער
אוון מהר. פון צויז זיו צויז אנטפלעט ער די בוי
טעקזיזו, וואס האט זיד אונגעומטל אוין זויז
הארדצון. מען קידיצט מיט צויז אוין מען ווארט
אוון דער גורטאער בעניאו זונז בעניאו זונז

אוון דר ג'עלענגןהייט אוין ענקומען אוין גראלדער
באלטסן פון דר אַארְטִיָּוִיךְסֶט נאָכָּעֵס 1900-1920
גאנזערמאָר 1947 אַאֲרְטִיָּוִיךְסֶט אַיְדִּישׁ מִדְמָנָה
אוון דר גִּיאָלִיךְ פָּוֹן גָּאנְדִּי נַאֲדָר דָּעַר אַזְּקָעָמָן
הַחַלְמָה וְעוֹדָת גַּעֲנָבָוּ דָּעַר יִנְגָּנָּאָל פָּרָאָר בְּגַיְיָוָן
אַגְּנָיוֹתָן נַאֲדָר דִּי שְׂכִינָה פָּוֹנִיסְיָוָן שְׂבָּוֹן
עַלְמָרְבָּ�ן דָּעַר אַזְּנָבָּ�ן אַדְרָעָם בְּעַסְרָן גַּעֲנָבָּ�ן
עַלְמָרְבָּ�ן דָּעַר עַמְּאָס אַזְּנָבָּ�ן דָּעַר מִלְחָמָה פָּאָר אַונְגָּדוֹר
עַלְמָרְבָּ�ן דָּעַר עַמְּאָס אַזְּנָבָּ�ן דָּעַר מִלְחָמָה פָּאָר אַונְגָּדוֹר
אַר אַזְּנָבָּ�ן נַאֲדָר פָּרְשָׁוִין אַיְגְּנָעָקְרִיכְטָן אַזְּנָבָּ�ן
אַר אַזְּנָבָּ�ן אוֹן קָאָן אַבְּרָהָם זֶה דָּא אַבְּרָהָם זֶה

טְרִבְדֵּי יוֹסֵף טְרוֹמָטְלָדוֹר

... לא חרב, כי אם שלום אנו מישאים לארכיזטראל;
 רק מזב יוצא מנד הרגיל יובל לאלץ איתה לכתת את
 אתיתו להרבות.

... ובוד תיכו, כי לא-ארץ-ישראל אתה הילך לא לשם
 מעשי נבותה, לא לשם הבאת קרבנות – ביראם לשם עבדות
 ... בכל שיחיה נдол יוזר שטה האורבה הלאומית
 שבידינו, נן תקרב יותר לטורתנו, לסייע אמי אבר, הדרים:
 הלאמות הקורלק; ולמעשה – עבורה למען החקון הקומת לישראל.

המקהלה: פֶּלַחֲן מוֹחָלָת,
 כְּבָשָׂרָה גָּוָלָת
 בְּגִינָה מְפַלָּת
 יוֹם קְלִלָּת, צְלָלָת!

קַי לֹא פֵס עוֹד פֶּלַח,
 גַּם פְּשָׁבֵי גְּלָיאָה,
 קַי עַד צָו מְפֻלָּע,
 בְּלָע יִצְרָאֵל.

פֶּלַח מוֹחָלָת,
 כְּבָשָׂרָה גָּוָלָת
 בְּגִינָה מְפַלָּת
 כַּה לְחֵי, מְלֵחֵי!

ועם תheid בלבינו אילג'וריש אויפן השבון פון
ותורם אויף דאס וויבטוקט. די קלאנזאיצ'ע
אייז ענג פארכונדן מיט דער שייז אוין דערפונ
שטאטסם דער שרש פון דער גולדגער נברעה אוין
שטיינראפתקוין איין אלע שפעטערדייש פאלגן,
זענען געטען, ואס האבן געטען קומען.

שפנטיקט די וויכטיקיט פון דער צויליב דעם צוילאנלאניאז
צ'יז און אס סטמבל — צויליב דעם אומגעער
פארלאישן כות, ואס האט זיך אנטפלקט
דאזעיקער ערדריאשער טאט.

מיר וויסן, און תל חי איז ניט דאס ערשות
קאנטיל איזו דער געשכט פון שעבטש און זיין
כער ניט איזו דער געשכט פון אונזער רענסאנס
באועונג. נאל פאר תל חי זענען שיין אנטפלקט
עהווארט פאנטאנע פורההטן פון יהודים, ואס
האבן געטען זוי איזו אנטגעער דעם שונזע
נד פאר תל חי האט שיין אונזער דעם ערשות
קרענער אליין באישען זיער לאכטן געטען און
האט אוד שיין געטען זיך רבדנות. צוואטן
סיטן גירנדוּן דעם "הטהור" איזו אוד זיגענער
מען דער געדאנט פון גראנדן דערפער פון שומריין
א געהויבענע סיגטערע פון לאראדרכט איזו שיין
א געדאנט ואס איזו פרארוידעלט געוואואר איזו
פארלונט פון דער צייט. מיר וואס פארטונג
די נרויעט ראל דער זידישער לעניאן האט
געשליט איזיד ביום פארטיזיקון די יידישער שיין
ביס און ביום פארטיזאן דיעקט איז אומדי
דשקט, די יידישע זיגענערטבוחות — —

או דאד —

די תל חי דראמע האט אמאולטטן באנטאנט
דאס דריינדריך פראלעלט פון עלהכטארטמייניגן
האט וו נעהעריך פאלטשרטט די חושים פאר די
שוויכ'אדרשענישו איזו האט דערוילט א זיעזיר
דיעק ראל ביום אוואוכן דאס אראיסטוקט צוינ
דיעק אנדערניזט. איזו איזו גראונט פאנז
פלאנץ'זונטן בו פון די הוועיש זידרגונש, די
נרענץ'זונטן איזו די לאקלער נורם, ואס איז ארד
דאס איז געטען א לאקלער נורם, ואס איז איז
ואנאלט געטען איזו מושך פון דער ציינ איזו איז
אתה יונז'ויער פאלטשרטט פאר א פלאטסיקער הצעיש
קלאנזאטרוישער טעטזקייט.

אבער מער ווילם גורם האט תל חי געדיגט
וו אס סטמבל. אויר הוויטסינגר, יוסף טרומפל
האר, איז גשען דער, ואס האט אויר צונגעבען
דעט סטמבלאיישן אראקטער. דוד זיין לעבו איז
דעט איז אפרער דוד זיין טויט מער ווילם דרבן
לעבו — האט עד נטאראעלט אויר סטמבלאיישע גע
שטאלטן. אט דער דזוקער שטער אויר סיינט
איין דרב"ר איזו שטטן זיין טויט — דאס האט זיך
איינגעקירות איזו די הערער באפלגנטט די נאכז
פאלאגע איזו די נאכטאנדריכט שטאנגע איזו דאס
האט אויר איזונגעוואצלט דאס באווטטיזוין פאר
ואס איזו זיאז'ו שחרוב. יא, איז דאס ניע
לעבע פאלערט דאס, פאנז מיר זיך פון דעם ניט
אראיסטרויען איזו מפער ניט קויפן פרויהיט, ואס